አዋጅ ቁጥር -------/2003
የአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት
የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ

የአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ ሥራ ላይ በቆየባቸው ዓመታት ያጋጠሙ የአፈጻጸም ችግሮችን በማስወገድ የመንግስት በጀት አዘገጃጀት፣ የመንግስት ግንዘብ አሰባሰብ፣ የክፍያ፣ የሂሳብ አያያዝ እና የውስጥ ቁጥጥር እንዲሁም የሀብትና የዕዳ አስተዳደር ብቃት ያለው፣ ቀልጣፋ እና ውጤታማ እንዲሆን ለማድረግ ይህ አዋጅ አስፈላጊ መሆኑ ስለታመነበት፣

የፋይናንስ አስተዳደር ሥርዓቱ ይበልጥ ውጤታማ እንዲሆን ለማድረግ በሲቪል ሰርቪስ ማሻሻያ ፕሮግራም የተካሄደው ጥናት ውጤት የሆኑትን አዳዲስ የአሰራር ሥርዓቶች ሥራ ላይ ማዋል አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

በአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት ሕገ መንግሥት አንቀጽ 49 (3.1) መሰረት የሚከተለው ታውጇል።

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

፩ አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ «የአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር ---/2003» ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

፪ ትርጓሜ

የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው እስካልሆነ ድረስ በዚህ አዋጅ ውስጥ፡-

፩ **"ምክር ቤት"** ማለት የአማራ ክልል ምክር ቤት ነው።

፪ **"በዓይነት የተሰጠ እርዳታ"** ማለት የአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ከግንዘብ ሌላ በዕቃ ወይም በአገልግሎት መልክ በሁለት ወይም በባለብዙ ወገን ስምምነት ወይም ከሌሎች ምንጮች የሚቀበለው ማናቸውም እርዳታ ነው።

፫ **"ማፅደቅ"** ማለት ከተጠቃለለው ፈንድ ላይ ለመክፈል የሚያስችል በክልሉ ምክር ቤት የሚሰጥ ማናቸውም ሥልጣን ነው፡፡

፬ **"መፍቀድ"** ማለት በክልል ምክር ቤት የፀደቀው በጀት ሥራ ላይ እንዲውል ከቢሮው የሚገኝ ይሁንታ ነው።

፮ "**የካፒታል ወጪ**" ማለት ቋሚ ሀብት ለማፍራት ወይም ለማሻሻል ወጪ የሚደረግ ገንዘብ ሲሆን ለሥልጠና ፣ ለምክር አገልግሎት እና ለምርምር የሚደረገውን ወጪ ይጨምራል፡፡

፯ "**የተጠቃለለ ፈንድ**" ማለት በዚህ አዋጅ መሠረት በማናቸውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ስም በቢሮው በተከፈተው የባንክ ሂሳብ ውስጥ ገቢ የተደረገ የመንግስት ገንዘብ፣ የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች ለክፍያ እንዲውል በጥሬ ገንዘብ የያዙት እንዲሁም በዓይነት የተገኘ እርዳታ ነው፡፡

፰ "**ግዴታ**" ማለት በውል፣ በስምምነት ወይም በሕግ የተመለከቱት ሁኔታዎች ሲሟሉ የሚፈጠር ኃላፊነት ነው፡፡

፱ "**ክፍያ**" ማለት በተጠቃለለው ፈንድ ውስጥ የተቀመጠውን የመንግሥት ገንዘብ ለተፈቀደለት የመንግሥት መሥሪያ ቤት ወይም ሌላ አካል ማስተላለፍ ነው፡፡

፲ "**ወጪ**" ማለት የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች በገቡት ውል ወይም ባለባቸው የክፍያ ግዴታ መሰረት ከተፈቀደላቸው በጀት ላይ ገንዘቡን የመቀበል መብት ላለው ሰው ወይም ድርጅት ወጪ አድርጎ መክፈል ነው።

፲፩ "**መንግሥት**" ማለት የአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት ነው፡፡

፲፪ "**የበጀት ዓመት**" ማለት ከሐምሌ 1 እስከ ሰኔ 30 ቀን ያለው ጊዜ ነው፡፡

፲፫ "**ተጨማሪ በጀት**" ማለት በበጀት ዓመቱ ለመንግሥት ሥራዎች ማስፈፀሚያ የተፈቀደው የገቢ በጀት በቂ ሳይሆን ሲቀር ወይም በበጀት ዓመቱ የወጪ በጀት ያልተፈቀደለት የመንግሥት ሥራ በማጋጠሙ ወይም የተፈቀደው የወጪ በጀት በቂ ባለመሆኑ ምክንያት የሚፈቀደው በጀት ነው፡፡

፲፬ "**ቢሮ እና ቢሮ ኃላፊ** " ማለት እንደቅደም ተከተሉ የገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ እና የገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ . . . ነው ::

፲፭ "**ሌሎች ተሰብሳቢ ሂሳቦች**" ማለት ከግብር እና በግብር ላይ ከተጣለ መቀጫ በስተቀር ለክልሉ መንግሥት ሊከፈል የሚገባ ማናቸውም ገንዘብ ነው፡፡

፲፮ "**የመንግሥት መሥሪያ ቤት**" ማለት ማንኛውም በከፊል ወይም ሙሉ በሙሉ በመንግስት በጀት የሚተዳደር የክልሉ መንግሥት መሥሪያ ቤት ነው፡፡

፲፯ "**የመንግሥት ገንዘብ**" ማለት የቢሮ ኃላፊው ወይም ማንኛውም የክልሉ መንግሥት ባለስልጣን ወይም ማንኛውም በክልሉ መንግሥት ስም ገንዘብ ለመቀበል ወይም ለመሰብሰብ ሥልጣን የተሰጠው ሰው የተቀበለው ወይም የሰበሰበው (ወይም በተሰብሳቢነት የያዘው) ማናቸውም የክልሉ መንግሥት ገንዘብ ሲሆን የሚከተሉትን ይጨምራል፡-

ሀ/ የክልሉ መንግሥት ልዩ ሂሣቦች እና ከእነዚሁ የሚገኝ ገቢ::

ለ/ የክልሉ መንግሥት ገቢዎች::

ሐ/ የክልሉ መንግሥት ወይም ማናቸውም የክልሉ መንግሥት መሥሪያ ቤት በባለሁለት ወገን ወይም በባለብዙ ወገን ስምምነት ወይም ከሌሎች ምንጮች በብድር ወይም በእርዳታ የሚያገኘው ገንዘብ፡፡

መ/ በዓይነት የሚገኝ እርዳታ።

፲፯ **"የመንግሥት ንብረት"** ማለት ከክልሉ መንግሥት ገንዘብ እና መሬት በስተቀር በክልሉ መንግሥት ባለንብረት ሥር የሆነ ማናቸውም ንብረት ነው፡፡

፲፰ **"ምህረት"** ማለት ግብርን፣ መቀጫን ወይም ሌሎች ተሰብሳቢ ሂሳቦችን መማር ወይም ነፃ ማድረግ ነው፡፡

፲፱ **"ዕዳ መሠረዝ"** ማለት የክልሉ መንግሥት ተሰብሳቢ ሂሳቦችን፣ ግዴታዎችን ወይም ሌሎች የይገባኛል ጥያቄዎችን ከሂሳብ መዝገብ መሠረዝ ነው፡፡

፳ **"የጥሪት ፈንድ /ሲንኪንግ ፈንድ/"** ማለት በረጅም ጊዜ እንዲመለስ የተወሰደን ብድር ለመክፈል፣ ቋሚ ንብረቶችን ለመተካት ወይም የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ ለሚወሰነው ሌላ ማናቸውም ዓላማ እንዲውል የሚደረግ ገንዘብ ነው፡፡

፳፩ **"የዋስትና ሰነድ"** ማለት የፋይናንስ ቃል ኪዳን ወይም የፋይናንስ ግዴታ ለመፈፀም የሚሰጥ ወይም የሚያዝ ማናቸውም ሰነድ ሲሆን የግምጃ ቤት ሰነድን፣ የተስፋ ሰነድንና ቦንድን ይጨምራል።

፳፪ **"የበጀት ድጋፍ"** ማለት የክልሉ መንግስት ለወረዳዎችና ለከተማ አስተዳደሮች የሚሰጠው ዓመታዊ የበጀት ድጋፍ ነው።

፳፫ **"ሰው"**ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በህግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው።

፳፬ **"የበጀት ዝውውር"** ማለት ከአንድ መሥሪያ ቤት፣ አርዕስት፣ ንዑስ አርዕስት፣ የሂሳብ መደብ ወይም ከአንድ ፕሮጀክት ወደሌላ የሚደረግ የተፈቀደ የበጀት ዝውውር ነው፡፡

፳፭ **"የተለየ ዓላማ"** ማለት በሕግ በተሰጠ ሥልጣን መሠረት ተለይቶ በሚያዝ የመንግስት ገንዘብ የሚከናወን የክልሉ መንግስት ተግባር ነው።

፳፮ **"የውስጥ ኦዲት"** ማለት ለመንግሥት መሥሪያ ቤት ተጨማሪ እሴት በሚፈጥር እና የመንግሥት መሥሪያ ቤቱን የሥራ እንቅስቃሴ ማሻሻል በሚያስችል አኳኋን የሚቀረፅ ነፃ እና ገለልተኛ የሆነ ማረጋገጫ እና የምክር አገልግሎት የመስጠት ተግባር ሲሆን፣ ተጋላጭነትን የሚታይባቸውን እንቅስቃሴዎች በሚገባ ለመምራት፣ ለመቆጣጠር እና ለማስተዳደር የተዘረጋውን የሥራ ሂደት ውጤታማነት ለመገምገም በሚያስችል ስልት እና ዲሲፕሊን እየተመራ መሥሪያ ቤቱ ዓላማውን ግብ እንዲያደርስ የሚያግዝ ነው።

፳፯ **"የውስጥ ቁጥጥር"** ማለት ሁሉን የሚዳስስ የሥራ ሂደት ሲሆን፣ በመንግሥት መሥሪያ ቤት የሥራ አመራር እና ሠራተኞች ተፈፃሚ የሚሆን፣ ተጋላጭነት ለመቆጣጠር እንዲሁም

ሚዛናዊ የሆነ ማረጋገጫ ለመስጠት በሚያስችል አኳኋን የሚቀረፅ እና የመንግስት መሥሪያ ቤቱን ተልዕኮ ከግብ ለማድረስ የሚያስችል ሥርዓት ነው።

፳፯ **"ከበጀት በላይ የተደረገ ወጪ"** ማለት ከፀደቀው እና ከተፈቀደው በጀት ወይም በበጀት ዝውውር ከተመደበው የገንዘብ መጠን በላይ ወጭ ማድረግ ነው።

፳፱ **"የተጠቃለለ ሂሳብ"** ማለት የመንግስት ገንዘብ ገቢና ወጪ የሚደረግበት የመንግሥት ሂሳብ ነው።

፴ **"የመንግስት ፅዳ"** ማለት የክልሉ መንግሥት በዚህ አዋጅ መሠረት ከአገር ውስጥ በቀጥታ በመበደር ወይም በዋስትና ሰነዶች አማካኝነት የወሰደው ብድር ወይም ዋስትና የገባበት ግዴታ ነው።

፴፩ **"በቀጥታ መበደር"** ማለት በዋስትና ሰነዶች አማካኝነት ሳይሆን ከአበዳሪው ጋር በሚደረግ የብድር ስምምነት ገንዘብ በብድር መውሰድ ነው።

፫ የተፈፃሚነት ወሰን

፩ ይህ አዋጅ ተፈጻሚ የሚሆነው በክልሉ መንግሥት መሥሪያ ቤቶች ላይ ይሆናል፡፡

፪ የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት አዋጁ የሚመለከታቸውን መሥሪያ ቤቶች ዝርዝር በየጊዜው ያወጣል።

፬ የዓታ አገላለፅ

በዚህ አዋጅ ውስጥ በወንድ ዓታ የተደነገገው የሴትንም ዓታ ያካትታል፡፡

ክፍል ሁለት

የፋይናንስ ኃላፊነት

፭ የቢሮው ሥልጣንና ኃላፊነት

በዚህ አዋጅ መሠረት ቢሮው ከዚህ በታች የተመለከቱት ስልጣንና ኃላፊነቶች ይኖሩታል፡-

፩ የመንግሥት ፋይናንስ በአግባቡ ሥራ ላይ መዋሉን ያረጋግጣል፣ ይከታተላል፣ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው የመንግሥት መሥሪያ ቤቶችን የፋይናንስ እንቅስቃሴ ኦዲት ያደርጋል፣

፪. የመንግሥትን ሀብት በትክክል ሥራ ላይ ለማዋል የሚያስችል የዕቅድ አዘገጃጀት፣ የሀብት ድልድል እና የበጀት አመዳደብ ሥርዓት ሥራ ላይ እንዲውል ያደርጋል፣

፫. የመንግሥትን ዓመታዊ በጀት ያዘጋጃል፣ በፀደቀው በጀት መሠረት ክፍያ ይፈፅማል፣

፬. በመንግሥት መሥሪያ ቤቶች ውስጥ የሚከናወነውን የውስጥ ኦዲት ሥራ በበላይነት ይመራል፡፡ ለውስጥ ኦዲት አሠራር ተፈጻሚነት የሚኖራቸው ተገቢ የሆኑ የሥራ ደረጃና የሥነ-ምግባር መመሪያዎችን እንዲሁም የውስጥ ቁጥጥር ሥርዓት ደረጃዎችን ያወጣል፣ የውስጥ ኦዲቶችን አቅም ይገነባል፣

፭. የውስጥ ኦዲት ሪፖርትን አፈፃፀም ይከታተላል፣ የውስጥ ኦዲትን የምርመራ ግኝት የሚያሳይ ዓመታዊ ሪፖርት ለክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ያቀርባል፣ በመስተዳድር ምክር ቤቱ የሚሠጠውን ውሣኔ አፈፃፀም ይከታተላል፣

፮. የበጀት አፈፃፀምን ይከታተላል፣ ይገመግማል በየስድስት ወሩ ስለመንግሥት በጀት አፈፃፀም ሪፖርት እያዘጋጀ ለክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ያቀርባል፣

፯. ስለመንግሥት በጀት አስተዳደርና አፈፃፀም ጎብረተሰቡ ግንዛቤ እንዲያገኝ ያደርጋል፣

፰ የመንግሥት ጥሬ ገንዘብ አስተዳደር ውጤታማ እና ኢኮኖሚያዊ እንዲሆን የተዘረጋው ሥርዓት በአግባቡ መፈፀሙን ይከታተላል፣

፱. የመንግሥትን ሂሳብ ይይዛል፣ የመንግሥትን የፋይናንስ ክንውንና የገንዘብ ይዞታ የሚያሳይ ጠቅላላ መግለጫ በየዓመቱና ባስፈለገ ጊዜ ሁሉ ለክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ያቀርባል፣

፲. በመንግሥት ፋይናንስ አስተዳደር ረገድ የመንግሥት መሥሪያ ቤቶችን አቅም የመገንባት ተግባር ያከናውናል፡፡

፮ የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የበላይ ኃላፊዎች ኃላፊነት

፩. የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የበላይ ኃላፊዎች በኃላፊነታቸው ሥር የሚገኘው የመንግሥት ሀብት ለተገቢ እና አግባብ ባለው የመንግሥት አካል ለፀደቀ ዓላማ ብቻ መዋሉን እንዲሁም አጠቃቀሙ ቁጠባን፣ ብቃትን እና ውጤታማነትን በከፍተኛ ደረጃ ሊያስገኝ በሚችል መንገድ መፈፀሙን የማረጋገጥ ኃላፊነት አለባቸው፣

፪. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩ በተመለከተው አጠቃላይ አገላለጽ ሳይወሰን የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የበላይ ኃላፊዎች የፋይናንስ ኃላፊነት የሚከተሉትን ይጨምራል፡፡

ሀ/ በመሥሪያ ቤቱ ውስጥ ግልፅነትና ተጠያቂነትን የሚያሰፍን የፋይናንስ አስተዳደር ሥርዓት ይዘረጋል፣ የተዘረጋው የአሠራር ሥርዓት በትክክል መሥራቱን ያረጋግጣል፣

ለ/ በመሥሪያ ቤቱ የተቋቋመው የውስጥ ኦዲት ሥርዓት ተገቢና በቂ የሰለጠነ የሰው ኃይል ያለው መሆኑን፣ የውስጥ ኦዲትን በነፃነት፣ ውጤታማ፣ ፈጣንና ኢኮኖሚያዊ በሆነ መንገድ ማከናወኑን ያረጋግጣል፣

ሐ/ በመሥሪያ ቤቱ የተዘረጋው የውስጥ ቁጥጥር ሥርዓት እያንዳንዱ ሠራተኛ ኃላፊነቱን ለይቶ ማከናወን የሚያስችል አስፈላጊ የሥራ ክፍፍል የተደረገበት መሆኑን፣ ተገቢው ሥልጠና እና ችሎታ ያላቸው ሠራተኞች መመደባቸውን ያረጋግጣሉ፣

መ/ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጁን መሠረት በማድረግ የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት የሚያወጣውን ደንብና ቢሮው የሚያወጣቸውን የፋይናንስ መመሪያዎች የተሟላ የሚያደርጉና የመንግሥት መሥሪያ ቤቱን የተለየ ሁኔታ የሚመለከቱ ዝርዝር የሥራ አፈፃፀሞችን የሚያሳዩ የውስጥ መመሪያዎች ያወጣሉ፣

ሠ/ ወቅታዊ እና አግባብ ያለው አስተማማኝ የፋይናንስ መረጃና ትንታኔ መዘጋጀቱን እና መሠራጨቱን ያረጋግጣሉ፣

ረ/ የመሥሪያ ቤቱ የሂሣብ ሪፖርት በጊዜ ሠሌዳው መሠረት ለቢሮው መላኩን ያረጋግጣሉ፣ በየዓመቱ መጨረሻ የመሥሪያ ቤቱን ሂሳብ ዘግተው በክልሉ ዋና ኦዲተር እንዲመረመር ሁኔታዎችን ያመቻቻሉ፣

ሰ/ የመሥሪያ ቤቱ ሠራተኞች የፋይናንስ አስተዳደር አዋጁን፣ አዋጁን መሠረት በማድረግ የሚወጣውን ደንብና መመሪያ እንዲሁም የተዘረጋውን የአሠራር ሥርዓት በመከተል ተግባራቸውን ማከናወናቸውን፣ የውስጥ ኦዲት ጊዜውን ጠብቆ መፈፀሙን ያረጋግጣሉ፣

ሸ/ ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሠረት ዓመታዊ በጀታቸውን አዘጋጅተው ያቀርባሉ፣

ቀ/ የመሥሪያ ቤቱን የሥራ ፕሮግራም በመገምገም የጥሬ ገንዘብ ፍላጎት እና ፍሰት ዕቅድ ያቀርባሉ።፡

በ/ በውስጥ እና በውጭ ኦዲት ሪፖርት በተመለከተው መሠረት አስፈላጊውን እርምጃ ይወስዳሉ።፡

፯. የውስጥ ኦዲት

፩ የእያንዳንዱ የመንግሥት መሥሪያ ቤት የውስጥ ኦዲት የሚከተሉት ኃላፊነቶች ይኖሩታል፡-

ሀ/ የመሥሪያ ቤቱን የሥራ ክንዋኔ ለመገምገም እንዲሁም የመሥሪያ ቤቱ ገንዘብና ንብረት በተገቢው መንገድ ጥቅም ላይ መዋሉን ለማረጋገጥ በተወሰነ የጊዜ ልዩነት ኦዲት ያደርጋል፣ የኦዲቱን ሪፖርት ለመሥሪያ ቤቱ የበላይ ኃላፊ እና ለቢሮ ኃላፊው ያቀርባል፣ በግኝቱ መሠረት እርምጃ መወሰዱን ይከታተላል፣

ለ/ የመንግሥት መሥሪያ ቤቱን ፍላጎት በተለይ የሚያሟሉ የኦዲት ፕሮግራሞች ያዘጋጃል፣

ሐ/ በመንግሥት መሥሪያ ቤት ውስጥ አግባብ ያላቸው የውስጥና የውጭ መመሪያዎችና ሥርዓቶች ምን ያህል ተፈፃሚ እንደተደረጉ በተወሰነ የጊዜ ልዩነት ለመመዘንና

ለመሥሪያ ቤቱ የበላይ ኃላፊው ሪፖርት ለማቅረብ የሚያስችል ሥርዓት ያዘጋጃል፣

መ/ የመሥሪያ ቤቱ አሠራር እና የውስጥ ቁጥጥር ቀልጣፋ፣ ውጤታማና ኢኮኖሚያዊ ለመሆኑ በተወሰነ የጊዜ ልዩነት ለመሥሪያ ቤቱ የበላይ ኃላፊ ምክር ይሰጣል፡፡

፪ የውስጥ አዲት ኃላፊና ባለሙያዎች በዚህ አዋጅ የተሰጣቸውን ኃላፊነት በመወጣታቸው የሚደርስባቸውን ማናቸውንም ተፅዕኖ ለመከላከል መንግሥት ጥበቃ ያደርጋል፡፡

፰ ተጠያቂነት

የእያንዳንዱ የመንግሥት መሥሪያ ቤት ኃላፊ ይህ አዋጅና በአዋጁ መሠረት የሚወጡት ደንብና እና መመሪያዎች በኃላፊነት በሚመራው መሥሪያ ቤት ውስጥ ሙሉ በሙሉና በተገቢው መንገድ ተግባራዊ መሆናቸውን በማረጋገጥ ረገድ የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ተጠያቂነት አለበት፡፡

ክፍል ሦስት

የመንግስት ገንዘብ ስለመሰብሰብና ገቢ ስለማድረግ

፱ የተጠቃለለ ፈንድ

፩ በተለየ ሁኔታ እንዲቀመጥ በሕግ ከተፈቀደለት በስተቀር የመንግሥት ገንዘብ ሁሉ ገቢ የሚደረግበት አንድ የተጠቃለለ ፈንድ ይኖራል፡፡

፪ ቢሮው ከሚመለከታቸው የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሚያገኘውን መረጃ መሠረት በማድረግ በዓይነት የተሰጠን እርዳታ ዋጋ በተጠቃለለ ፈንድ ውስጥ ይመዘገባል፡፡

፫ ቢሮው የተጠቃለለውን ፈንድ ይይዛል፣ ያስተዳድራል፡፡

፬ ቢሮው በማንኛውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ስም የመንግሥት ገንዘብ የሚቀመጥበት የባንክ ሂሣብ ሊከፍት እና የተከፈተው የባንክ ሂሣብ እንዲዘጋ ሊያደርግ ይችላል፣ የዚህ ዓይነቱም የባንክ ሂሣብ የተጠቃለለው ፈንድ አካል ይሆናል፡፡

፲ የመንግሥት ገንዘብ አሰባሰብ

፩ በሕግ ካልተፈቀደ በስተቀር ማናቸውንም የመንግሥት ገንዘብ መሰብሰብ አይቻልም፡፡

፪ ማናቸውም የመንግሥት ገንዘብ የሚሰበሰበው ቢሮው በሚያሳትመው ወይም እንዲታተም በሚፈቅደው ደረሰኝ ብቻ ይሆናል፡፡

፫ ማናቸውንም የመንግሥት ገንዘብ እንዲቀበል ወይም እንዲሰበስብ ሥልጣን የተሠጠው ሰው ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሠረት የተቀበለውን ወይም የሰበሰበውን የመንግሥት ገንዘብ

ወደ ተጠቃለለው ፈንድ ገቢ ያደርጋል፣ ገንዘብ የተቀበለበትን እና ገቢ ያደረገበትን ደረሠኝ መዝግቦ ይይዛል፡፡

፲፭ የመንግሥት ገንዘብ ስለማስቀመጥ

፩ በተጠቃለለው ፈንድ ውስጥ በመመዝገቡ በዚሁ እንደተቀመጠ ከሚቆጠር በዓይነት ከሚገኝ እርዳታ በስተቀር ማናቸውም የመንግሥት ገንዘብ በቢሮው ሥም በተጠቃለለው ፈንድ ውስጥ ይቀመጣል፡፡

፪ ለተለየ ዓላማ በተጠቃለለው ፈንድ ውስጥ የተቀመጠ ገንዘብ ለዚሁ ዓላማ እንዲውል በሚፈቅደው አዋጅ መሠረት ወጪ ሆኖ ይከፈላል፡፡

፲፮ ወለድ

በቢሮው ወይም በማናቸውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ስም በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በተከፈቱ የባንክ ሂሣቦች ውስጥ በሚገኝ ተቀማጭ ገንዘብ ላይ ባንኩ ወለድ ይከፍላል፡፡ የወለዱም መጠን በባንኩና ቢሮው መካከል በሚደረግ ስምምነት ይወሰናል፡፡

ክፍል አራት

ዕዳን ስለመማር፣ ስለመሰረዝና ስለልዩ ልዩ ክፍያዎች

፲፯ የዕዳ ምህረት

፩ የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት በቂ ምክንያት ሲያገኝ ማናቸውንም ሌሎች ተሰብሳቢ ሂሳቦችን እንዲሁም በዚሁ ላይ ከተከፈለ ወይም በሚከፈል ወለድ ጭምር ምህረት ሊያደርግ ወይም ምህረት የማድረግ ሥልጣኑን ሙሉ በሙሉ ወይም በከፊል ለቢሮ ኃላፊው ሊሰጥ ይችላል፡፡

፪ የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ከቢሮ ኃላፊው በሚቀርብለት አስተያየት መሠረት በቂ ምክንያት መኖሩን ሲያምንበት ከማንኛውም ግብር፣ በዚሁ ላይ ከሚከፈል ወይም ከተከፈለ ወለድ ጭምር ምህረት ለያደርግ ይችላል፡፡

፫ የቢሮ ኃላፊው የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ እስከተወሰነው የገንዘብ መጠን ድረስ የግብር ወይም ሌሎች ተሰብሳቢዎች ዕዳ ምህረት ሊያደርግ ይችላል፡፡

፲፰ የዕዳ ምህረት የሚደረግባቸው ሁኔታዎች

፭ ከዚህ በላይ በአንቀፅ ፲፫ በተደነገገው መሠረት የሚደረግ ምህረት በሙሉ ወይም በከፊል፣ በገደብ ወይም ያለገደብ ሆኖ፡-

ሀ/ ታክስ፣ መቀጫ ወይም ሌሎች ተሰብሳቢ ሂሳቦችን ለማስገባት ጉዳዩ ለክስ ከተመራ፣ ክሱ ከተጀመረ ወይም ከመጀመሩ በፊት፣

ለ/ ታክስ መቀጫ ወይም ሌሎች ተሰብሳቢ ሂሣቦች በፍርድ አፈፃፀም ከመከፈላቸው በፊት ወይም ከተከፈሉ በኋላ፣

ሐ/ ታክስን ወይም ሌሎች ተሰብሳቢ ሂሳቦችን የሚመለከት ማናቸውም ጉዳይ ወይም ጉዳዮች ሲኖሩና የመክፈል ኃላፊነትን የሚያስከትሉ ሁኔታዎች ከመድረሳቸው በፊት ሊሰጥ ይችላል፡፡

፮ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቅጽ ፭ መሠረት ምህረት የተደረገው በተከፈለ ግብር ላይ ሲሆን፣ ምህረት የተደረገው ገንዘብ መጠን ግብር ከፋዩ ለወደፊት ከሚከፍለው ግብር ጋር እንዲካካስ ይደረጋል፡፡

፲፩ ምህረት የተደረገለትን ዕዳ ሪፖርት ስለማድረግ

በዚህ አዋጅ ወይም በሌላ በማናቸውም አዋጅ መሠረት በአንድ የበጀት ዓመት ውስጥ ምህረት የተደረገለት ዕዳ በበጀት ዓመቱ በሚቀርበው የመንግሥት ሂሳብ ውስጥ ተጠቃሎ ሪፖርት ይደረጋል፡፡

፲፪ ዕዳን ስለመሰረዝ

፩ ለመንግሥት መግባት ያለበት ማንኛውም ተሰብሳቢ ሂሳብ፣ መፈፀም ያለበት ግዴታ፣ የይገባኛል ጥያቄ ወይም የጠፋ የመንግሥት ንብረት በሙሉ ወይም በከፊል ስለሚሰረዝበት ሁኔታ የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ደንብ ሊያወጣ ይችላል፡፡ ይህም ደንብ፡-

ሀ/ ማንኛውም ተሰብሳቢ ሂሳብ፣ ግዴታ ወይም የይገባኛል ጥያቄ የሚሰረዝባቸውን መመዘኛ

ለ/ ማንኛውም ተሰብሳቢ ሂሳብ ግዴታ ወይም የክፍያ ጥያቄ ከመሠረዙ በፊት መሟላት ያለባቸው ሁኔታዎችና መፈጸም የሚገባው ሥነ-ሥርዓት፣

ሐ/ የተሠረዙ ተሰብሳቢ ሂሳቦችን ግዴታዎችንና ይገባኛል ጥያቄዎችን በሚመለከት መያዝ የሚገባቸው መረጃዎችና መዝገቦች፣

መ/ የመንግስት ንብረት በሚጠፋበት ጊዜ ከመዝገብ እንዲሰረዝ ለማድረግ መሟላት ያለባቸውን ሁኔታዎች፣

ሠ/ በትነት፣ በፍሠት ወይም በሌላ ተፈጥሮአዊ ምክንያት የሚባክን ዕቃ ዋጋ ከመዝገብ የሚሠረዝበትን መመዘኛ የሚያጠቃልል ሊሆን ይችላል፡፡

፪ የማናቸውም ተሰብሳቢ ሂሳብ፣ ግዴታ ወይም የይገባኛል ጥያቄ መሠረዝ ከተፈቀደው በጀት ላይ የመቀነስ ውጤት የሚያስከትል በሚሆንበት ጊዜ ዕዳው ሊሠረዝ የሚችለው በበጀት አዋጅ በወጪ በጀት የተያዘ ሲሆን ብቻ ነው፡፡

፫ የማናቸውም ተሰብሳቢ ሂሳብ፣ ግዴታ ወይም ሌላ የይገባኛል ጥያቄ መሠረዝ መንግሥት ዕዳውን ለማስመለስ ወይም ለመሰብሰብ ያለውን መብት አይገድብም፡፡

፬ ማናቸውም በዚህ አዋጅ መሠረት በበጀት ዓመቱ ውስጥ የተሰረዘ ተሰብሳቢ ሂሳብ፣ ግዴታ ወይም ሌላ የይገባኛል ጥያቄ በበጀት ዓመቱ የመንግሥት ሂሳብ ውስጥ ተጠቃሎ ሪፖርት መደረግ አለበት፡፡

፲፯ የዕቃና የአገልግሎት ክፍያዎች

፩ የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች ለሚያቀርቡት ዕቃ፣ ለሚሰጡት አገልግሎት እና ለአገልግሎት መስጫዎች የሚያስከፍሉትን ዋጋ ልክ በሚመለከት ደንብ ሊያወጣ ይችላል፡፡

፪ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩ የተዘረዘሩትን ጉዳዮች በተመለከተ በሌላ ሕግ ልዩ ሥልጣን የተሠጠ ከሆነ ከዚህ በላይ በተጠቀሰው ንዑስ አንቀጽ የተመለከተው ተፈፃሚ አይሆንም፡፡

ክፍል አምስት

በጀት

፲፰ ዓመታዊ በጀት

የእያንዳንዱ የበጀት ዓመት የክልሉ መንግሥት ገቢ፣ ወጪ፣ ክልሉ ከፌዴራል መንግሥት የሚያገኘውን የበጀት ድጋፍ፣ ክልሉ ለወረዳዎችና ከተማ አስተዳደሮች የሚሰጠውን የበጀት ድጋፍ እንዲሁም የወጪውን አሸፋፈን የሚያሳይ በጀት በክልሉ ምክር ቤት ይፀድቃል፡፡

፲፱ የማክሮ - ኢኮኖሚና የፊስካል ማዕቀፍ

፩ የቢሮ ኃላፊው የመንግሥትን የማክሮ - ኢኮኖሚና የፊስካል ማዕቀፍ በማዘጋጀት በየበጀት ዓመቱ ለክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ማቅረብ አለበት፡፡ ይህም ማዕቀፍ በተከታታይ ሦስት ዓመታት ውስጥ፡-

ሀ/ በየዓመቱ ሊሰበሰብ የሚችለውን ገቢ ግምት በዋና ዋና የገቢ ምንጮች በመለየት፣

ለ/ በየዓመቱ እያንዳንዱ የመንግሥት መሥሪያ ቤት ወጪ ሊያደርግ የሚችለውን ገንዘብ ግምት በመደበኛ እና በካፒታል ወጪ በመለየት፣

ሐ/ የመደበኛ እና የካፒታል ወጪዎችን በክፍላተ-ኢኮኖሚ በመለየት፣

መ/ ለወረዳና ከተማ አስተዳደር የሚሰጠውን የበጀት ድጋፍ

ሠ/ የወጭውን አሸፋፈን፣

ረ/ የቅርብ ጊዜያት የማክሮ ኢኮኖሚ አፈፃፀሞችን፣ የሚያሳይ መሆን አለበት፡፡

፪ በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ ፩ በተደነገገው መሠረት በቢሮ ኃላፊው ተዘጋጅቶ የሚቀርበው የማክሮ ኢኮኖሚና የፊስካል ማዕቀፍ ዋና ዋና የሆኑ የማክሮ ኢኮኖሚ ዕቅዶችን ያካተተ መሆን አለበት፡፡

፰ የማክሮ-ኢኮኖሚና የፊስካል ማዕቀፍ እና የዓመታዊ በጀት አዘገጃጀትና አቀራረብ ሥርዓት

፩ ቢሮው የማክሮ-ኢኮኖሚና የፊስካል ማዕቀፍ እና የዓመታዊ በጀት አዘገጃጀትና አቀራረብ ሥርዓት ይቀርፃል፡፡

፪ በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀጽ ፩ መሠረት የሚቀርፀው የዓመታዊ በጀት አዘገጃጀትና አቀራረብ ሥርዓት ቢያንስ የሚከተሉትን ሊይዝ ይገባል፡-

ሀ/ በበጀት ዓመቱ ውስጥ ሊሰበሰብ ይችላል ተብሎ የሚገመተውን ማናቸውም የመንግሥት ገንዘብ፣

ለ/ የክልሉን መንግሥት የበጀት ዓመቱን የመደበኛ እና የካፒታል ወጪ ግምት፣

ሐ/ ለወረዳና ከተማ አስተዳደር የሚሰጠውን የበጀት ድጋፍ

መ/ የበጀት ዓመቱን የወጭ አሸፋፈን፡፡

፳፩ የበጀት ጣሪያ

የቢሮ ኃላፊው ለእያንዳንዱ የበጀት ጥያቄ መሠረት ሊሆን የሚገባውን ከፍተኛውን የወጪ በጀት መጠን ይወስናል፡፡

፳፪ በጀትን ስለማፅደቅና ስለማሳወቅ

፩ የቢሮ ኃላፊው፡-

ሀ/ ለተከታዩ የበጀት ዓመት የሚያስፈልገውን በጀት ለክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ያቀርባል

ለ/ በክልሉ ምክር ቤት በመገኘት በክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ተደግፎ ስለቀረበው በጀት ማብራሪያ ይሰጣል፡፡

፪ የዓመቱ በጀት እስከ ሰኔ 30 ቀን በክልሉ ምክር ቤት ጸድቆ ሁሉም የመንግስት መሥሪያ ቤቶች እስከ ሐምሌ 7 ቀን እንዲያውቁት ይደረጋል፡፡

፫ በክልሉ ምክር ቤት የፀደቀው በጀት በክልሉ ዝክረ-ሕግ ጋዜጣ ታትሞ ይወጣል፡፡

፳፫ የበጀት ዝውውር

፩ ከመደበኛ በጀት ወደ ካፒታል በጀት ማዛወር ይቻላል፡፡

፪ ከካፒታል በጀት ወደ መደበኛ በጀት ማዛወር አይቻልም፡፡

፶፬ በመንግሥት መሥሪያ ቤት ውስጥ የሚደረግ የበጀት ዝውውር

፩ የቢሮ ኃላፊው፡-

ሀ/ በመንግሥት መሥሪያ ቤት ውስጥ መደበኛ በጀትን በሚመለከቱ የወጪ መደቦች ውስጥ የበጀት ዝውውር ለማድረግ፣

ለ/ በአንድ የመንግሥት መሥሪያ ቤት ውስጥ በጀትን ከአንድ ካፒታል ፕሮጀክት ወደ ሌላ የካፒታል ፕሮጀክት ለማዘዋወር፣

ሐ/ አስቀድሞ ባሉት ዓመታት ለተፈቀደ እና በበጀት ዓመቱ በጀት ላልተያዘለት የካፒታል ፕሮጀክት ቀሪ ግዴታዎች ማስፈጸሚያ የሚውል በጀት ለአስፈጻሚ መሥሪያ ቤቱ ከተፈቀደ የካፒታል በጀት ለማዘዋወር፣

መ/ በአንድ የመንግሥት መ/ቤት ሥር ያሉ መ/ቤቶች ሲዋሃዱ ወይም ሲነጣጠሉ በጀቱን ከአንዱ ወደሌላው ለማዘዋወር፣ ሥልጣን ተሰጥቶታል፡፡

፪ የቢሮ ኃላፊው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩ የተሰጠውን ሥልጣን በውክልና አግባብ ላለው የመንግሥት መሥሪያ ቤት የበላይ ኃላፊ ሊሰጥ ይችላል፡፡

፶፭. በመንግሥት መሥሪያ ቤቶች መካከል የሚደረግ የበጀት ዝውውር

፩. አንድ የመንግሥት መሥሪያ ቤት የተፈቀደለትን የመደበኛ በጀት የማይጠቀምበት ሆኖ ሲገኝ ቢሮ ኃላፊው በጀቱን ወደሌላ የመንግሥት መሥሪያ ቤት ለማዘዋወር ይችላል፡፡

፪. የቢሮ ኃላፊው በሚከተሉት ምክንያቶች የአንድ የመንግሥት መሥሪያ ቤት የካፒታል በጀት ወደሌላ የመንግሥት መሥሪያ ቤት የካፒታል በጀት እንዲዛወር ሊፈቅድ ይችላል፡፡

ሀ/ በአንድ የመንግሥት መሥሪያ ቤት ውስጥ ያጋጠመን የካፒታል በጀት እጥረት ለማቃለል በበጀት ዓመቱ ለሌላ የመንግሥት መሥሪያ ቤት የተፈቀደ እና ጥቅም ላይ ያልዋለን የካፒታል በጀት በማዘዋወር መጠቀም አስፈላጊ ሲሆንና ይህም ተጨማሪ በጀት ያስፈለገው ቀደም ሲል ለተፈቀደ የካፒታል ፕሮጀክት መሆኑ ሲረጋገጥ፣

ለ/ አስቀድሞ ባሉት ዓመታት ለተፈቀደ እና በበጀት ዓመቱ በጀት ላልተያዘለት ፕሮጀክት ቀሪ ግዴታዎች ማስፈጸሚያ የሚውል በጀት ጥያቄ የቀረበ እንደሆነ፡፡

፳፮ ከመጠባበቂያ በጀት ስለሚደረግ የበጀት ዝውውር

በዓመቱ የበጀት አዋጅ የተቀመጠው ማናቸውም ገደብ እንደተጠበቀ ሆኖ በሥራ ላይ ላለው በጀት ዓመት የሥራ እንቅስቃሴ በጣም አስቸኳይ የሆነና የዓመቱ በጀት በሚዘጋጅበት ጊዜ ያልታሰበ ተጨማሪ ገንዘብ ሲጠየቅ ወይም ባለፈው የበጀት ዓመት ለቀረበ ዕቃ ወይም ለተሰጠ አገልግሎት ያልተከፈለ ዕዳ መኖሩ ሲረጋገጥ የመስተዳድር ምክር ቤቱ ለመጠባበቂያ ከተያዘው በጀት ውስጥ በተጨማሪ ለተጠየቀው ወጪ የሚሆን በጀት ማዛወር ይችላል፡፡ ይህ እንደተጠበቀ ሆኖ የመስተዳድር ምክር ቤቱ ከመጠባበቂያ በጀት ተጨማሪ በጀት ለመፍቀድ ለቢሮው ውክልና ሊሰጥ ይችላል።

፳፯ ተጨማሪ በጀት

፩. በተጨማሪ በጀትነት ሊታወጅ የሚችል ገቢ ሲገኝ በክልሉ ምክር ቤት መፅደቁ እንደተጠበቀ ሆኖ የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ስራ ላይ እንዲውል ሊያደርግ ይችላል።

፪. የክልሉ ምክር ቤት የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት የሚያቀርበውን የውሳኔ ሐሳብ መሠረት በማድረግ ተጨማሪ በጀት ሊያፀድቅ ይችላል፡፡

፳፰ የበጀት መጽደቅ መዘግየት

የክልሉ ምክር ቤት የዓመቱን በጀት እስከ ሰኔ 30 ሳያፀድቀው ቢዘገይ ምክር ቤቱ የዓመቱን በጀት እስኪያፀድቀው ድረስ፡-

፩. ባለፈው በጀት ዓመት የጸደቀው መደበኛ በጀት በየወሩ እየታየ ተፈጻሚ እንዲሆን ይደረጋል፡፡

፪ ቀደም ሲል ለተፈቀዱ የካፒታል ፕሮጀክቶች ማስፈጸሚያ የሚውል ገንዘብ በቢሮ ኃላፊው እየተፈቀደ ጥቅም ላይ ይውላል፡፡

፫ በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀጽ ፩ እና ፪ መሠረት ጥቅም ላይ የዋለው ገንዘብ በክልሉ ምክር ቤት ከሚፀድቀው የዓመቱ በጀት ላይ እንዲካተት ይደረጋል

ክፍል ስድስት

የመንግስት ገንዘብ ክፍያ

፷፱ ከተጠቃለለው ፈንድ ላይ ክፍያ ስለመፈጸም

፩. የክልሉ ምክር ቤት በበጀት ካላፀደቀ በስተቀር ከተጠቃለለው ፈንድ ውስጥ ክፍያ መፈጸም አይቻልም፣

፪ የቢሮ ኃላፊው ካልፈቀደ በስተቀር በክልሉ ምክር ቤት ከፀደቀው በጀት ላይ ክፍያ መፈፀም ወይም የክፍያ ግዴታ መግባት አይቻልም።

፸ የክፍያ ገደብ

በዚህ አዋጅ ከአንቀጽ ፷፫ እስከ ፷፮ በተደነገገው መሠረት ካልሆነ በስተቀር በአንድ የበጀት ዓመት ውስጥ በበጀት አዋጁ ለተመለከቱት የመንግስት መሥሪያ ቤቶች እንዲከፈል በሂሳብ መደብ ተለይቶ ከተፈቀደው የገንዘብ መጠን በላይ ክፍያ መፈጸም አይቻልም።

፸፩. የጥሬ ገንዘብ ፍሰት እና የጥሬ ገንዘብ ፍላጎትን ስለማቅረብ

፩. ቢሮው የሚያወጣው መመሪያ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የመንግስት መሥሪያ ቤት የበላይ ኃላፊ ወይም እሱ የሚወክለው ሰው ከመሥሪያ ቤቱ የሥራ ፕሮግራም ጋር የተጣጣመ የመሥሪያ ቤቱን የጥሬ ገንዘብ ፍሰት እና የጥሬ ገንዘብ ፍላጎት ለቢሮ ኃላፊው ካላቀረበ በስተቀር ከተፈቀደው በጀት ላይ ክፍያ መፈፀም አይቻልም።

፪ የመንግሥት መሥሪያ ቤቱ ባቀረበው የጥሬ ገንዘብ ፍላጎት መሠረት ክፍያ እንዲፈፀም ለባንክ ትዕዛዝ የሚተላለፈው የመንግሥት ገቢ እና የመንግስት መሥሪያ ቤቱን የሥራ ፕሮግራም መሠረት በማድረግ ይሆናል።

፫ ቢሮው የጥሬ ገንዘብ ፍሰትና የጥሬ ገንዘብ ፍላጎት ማቅረቢያ የጊዜ ሠሌዳ ያወጣል።

፸፪ ግዴታ ስለመግባት

፩ በመንግሥት መሥሪያ ቤት የበላይ ኃላፊ ወይም እሱ በሚወክለው ሰው በጽሑፍ ካልተጠየቀ በስተቀር ለመሥሪያ ቤቱ ከተፈቀደው በጀት ላይ ክፍያ ለመፈፀም ግዴታ መግባት አይቻልም።

፪ ማናቸውም የመንግስት መሥሪያ ቤት በበጀት ዓመቱ ውስጥ የሚደርስ ማናቸውም ዕዳ ለመክፈል የሚያስችል በቂ በጀት ካልኖረው በስተቀር የመንግስት ገንዘብ ክፍያ የሚጠይቅ ስምምነት ወይም ሌላ ዓይነት ግዴታ ውስጥ መግባት አይችልም፡፡

፫ ከዚህ በላይ በንዑስ አንቀጽ ፪ የተደነገገው ቢኖርም አፈጻጸሙ ከአንድ የበጀት ዓመት በላይ ለሚወስድ ፕሮጀክት የረዥም ጊዜ ውል ለመዋዋል ለፕሮጀክቱ የመጀመሪያ ዓመት የተፈቀደ በጀት መኖሩን ማረጋገጥ ብቻ በቂ ይሆናል፡፡

፬ ቢሮው ለእያንዳንዱ የሂሣብ መደብ የተገባለትን የፋይናንስ ግዴታ ለመቆጣጠር የሚያስችል ሥርዓትና ሂሣቡ የሚመዘገብበትን አኳኋን ይወስናል፡፡

፭ የመንግሥት መሥሪያ ቤት የበላይ ኃላፊ ቢሮው በሚዘረጋው ሥርዓት መሠረት ለእያንዳንዱ የሂሣብ መደብ የተገባለትን የፋይናንስ ግዴታ ለመቆጣጠር የሚያስችል መዝገብ ይይዛል፡፡

፴፫. ስለ ዕቃዎችና አገልግሎቶች የሚደረግ ክፍያ

፩ የመንግሥት መሥሪያ ቤት የበላይ ኃላፊ ወይም እርሱ የሚወክለው ሰው መቅረብ ካለበት የወጪ ዝርዝር ወይም የክፍያ ማረጋገጫ በተጨማሪ ከዚህ በታች የተመለከቱት መሟላታቸውን ካላረጋገጠ በስተቀር ክፍያ ሊፈጽም አይችልም፡፡

ሀ/ ክፍያው የተከናወኑ ሥራዎችን ወይም የዕቃና አገልግሎት አቅርቦትን የሚመለከት ሲሆን፡-

i. ሥራው መጠናቀቁን፣ ዕቃው መቅረቡን ወይም አገልግሎቱ መሰጠቱንና ዋጋው በስምምነቱ መሠረት የተጠየቀ መሆኑን፣ ዋጋው በስምምነቱ ካልተገለጸም ተቀባይነት ያለው መሆኑን፣

ii. በስምምነቱ በተገባው ግዴታ መሠረት ክፍያው የሚፈጸመው ሥራው ከመጠናቀቁ፣ ዕቃው ከመቅረቡና አገልግሎቱ ከመሰጠቱ በፊት ሲሆን ክፍያው በስምምነቱ መሠረት የተጠየቀ መሆኑን፣ ወይም

iii. ቢሮው በሚያወጣው ሥርዓት መሠረት ማረጋገጫ ከመገኘቱ በፊት ክፍያ መፈጸም ያለበት ሲሆን ጥያቄው ተቀባይነት ያለው መሆኑን፣ ወይም

ለ/ ማናቸውም ከዚህ ውጭ የሚደረግ ክፍያ ሲሆን የሚከፈለው ሰው ክፍያውን ማግኘት የሚገባው መሆኑን፣

፪ ቢሮው በዚህ አንቀጽ መሠረት ሊሟላ የሚገባውን የማረጋገጥና የማጣራት አፈጻጸም ሥርዓት ሥራ ላይ ለማዋል የሚያስችል መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፡፡

፫ ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ ከሚወሰን የገንዘብ መጠን በላይ ያለ ማናቸውም የመንግስት ገንዘብ ክፍያ መፈፀም ያለበት በባንክ ሂሳብ ገንዘብ በማስተላለፍ ይሆናል፡፡

፬ የመንግስት መሥሪያ ቤቶች ለጥቃቅን ወጪዎች ክፍያ በካዝና ሊያሳድሩት የሚገባ የገንዘብ መጠን ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሠረት ይወሰናል፡፡

፴፬. በተከፋይ ሂሣብ ተይዞ ስለሚከፈል የዕቃና አገልግሎት ግዥ

በበጀት ዓመቱ ውስጥ ገቢ ለሆነ ዕቃ፣ አገልግሎቱ ለተገኘባቸው እና መሠራቱ ለተረጋገጠ ግንባታ ማናቸውም ክፍያዎች ወጪውን በበጀት ዓመቱ በማጽደቅ እና በተከፋይ ሂሣብ በመያዝ ክፍያውን በማንኛውም ጊዜ እንዲከፈል ሊደረግ ይችላል፡፡ ይህንንም ለማስፈጸም የሚያስችል መመሪያ ቢሮው ያወጣል፡፡

፴፭. የገቢ ተመላሽ

በሌሎች ሕጎች የተደረገው ገደብ እንደተጠበቀ ሆኖ ለመንግሥት መሥሪያ ቤት በስህተት ገቢ የተደረገ ሂሳብ መኖሩ ሲረጋገጥ ፣ ገንዘቡ ለባለመብቱ ተመላሽ ሊደረግ ይችላል ፣ ዝርዝር አፈፃፀሙ ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፡፡

ክፍል ሰባት

ሥራ ላይ ያልዋለ በጀት አስተዳደር

፴፮ ሥራ ላይ ያልዋለ በጀት

፩ ቢሮው ስለጉዳዩ የሚያወጣው መመሪያ እንደተጠበቀ ሆኖ ፣ ለበጀት ዓመቱ የፈቀደለት እና እስከ በጀት ዓመቱ መጨረሻ ቀን ድረስ ወጪ ሳይደረግ ወይም ሥራ ላይ ሳይውል የቀረ ሂሳብ ሁሉ ሥራ ላይ መዋሉ ቀርቶ ለቢሮው የትሬዠሪ ሂሳብ ተመላሽ ይደረጋል፡፡

፪ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩ የተደነገገው ቢኖርም የእርዳታና የብድር ሂሳብ በተጠቃለለው ፈንድ ውስጥ ሆኖ እንዳስፈላጊነቱ ሥራ ላይ መዋሉ ሊቀጥል ይችላል፡፡

፴፯ የቅድሚያ ክፍያ

በተሰጠበት የበጀት ዓመት መጨረሻ ያልተመለሰ፣ ያልተወራረደ ፣ ወይም ያልተተካ ማናቸውም የቅድሚያ ክፍያ ሂሣብ በዓመቱ ከሚቀርበው የመንግስት ሂሳብ ጋር ተጠቃሎ ሪፖርት መደረግ አለበት፡፡

፴፰ ስለማቻቻል

ማናቸውም የቅድሚያ ክፍያ ሂሳብ እንዲህ ያለውን ክፍያ በሚያዘው ደንብ መሠረት በሙሉ ወይም በከፊል ያልተተካ፣ ያልተወራረደ ወይም ያልተመለሰ ሲሆን፡-

፩ ከጡረታ አበል በስተቀር የቅድሚያ ክፍያውን ለወሰደው ሰው በክልሉ መንግሥት ከሚከፈል ማናቸውም ገንዘብ፣

፪ የቅድሚያ ክፍያውን የወሰደው ሰው ሞቶ እንደሆነ ከጡረታ አበል እና በሞት ምክንያት አገልግሎት ሲቋረጥ ከሚፈፀም ክፍያ በስተቀር ለወራሾቹ በክልሉ መንግስት ከሚከፈል ማናቸውም ገንዘብ፣ ላይ ተቀናሽ ሊደረግ ይችላል፡፡

፴፱ የወጭ ተመላሽ

በበጀት ዓመቱ ውስጥ የክልሉ መንግሥት የተቀበለው ማናቸውም፡-

፩ የወጭ ተመላሽ

፪ በብልጫ የተከፈለ ገንዘብ ተመላሽ፣

፫ በተመላሽ ሂሳብ፣ በተመላሽ ታክስ ወይም በክፍያ ላይ የዋጋ ማስተካከያ በመደረጉ ምክንያት የሚገኝ ተመላሽ ጭምር፣

፬ የጉዳት ካሣ በመከፈሉ ምክንያት የተገኘ ገንዘብ፣ ወይም

፭. በመንግስት መሥሪያ ቤት ሀብት ላይ የደረሰው ጉዳት ወይም ኪሣራ እንዲተካ በቀረበ ጥያቄ ምክንያት የሚገኝ ገንዘብ፣ ቀደም ሲል ለዚሁ ጉዳይ የተደረገው ወጪ ወይም የቅድሚያ ክፍያ ሂሣብ በተያዘበት የበጀት ርዕስ ሥር ገቢ ሆኖ መመዝገብ አለበት፡፡

ክፍል ስምንት

የመንግሥት ዕዳ እና ከመንግሥት የሚሠጥ ብድር

፵ የመበደር ሥልጣን

፩ በክልሉ መንግሥት ስም ገንዘብ መበደር ወይም ለመበደሪያነት የሚያገለግል የዋስትና ሰነድ መስጠት የሚቻለው የክልሉ ምክር ቤት ሲፈቅድ ብቻ ነው፡፡

፪ ቢሮው በገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ሚኒስቴር ከሚወሰነው ጣሪያ ሳያልፍ ከክልሉ ምክር ቤት በተፈቀደው መሠረት በክልሉ መንግሥት ስም ከአገር ውስጥ ምንጮች ገንዘብ መበደር፣ ለመበደሪያነት የሚያገለግል የዋስትና ሰነድ የማውጣትና ዋስትና መስጠት ይችላል።

፵፭ ብድር የሚወሰድባቸው ሁኔታዎች

፩ በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፵ በተደነገገው መሠረት ቢሮው በክልሉ መንግሥት ስም ብድር ሲወስድ ብድሩን በሙሉ ወይም በከፊል በቀጥታ በመበደር ወይም በዋስትና ሠነድ አማካኝነት ሊወስድ ይችላል

፪ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩ የተመለከተውን ሥራ ላይ ለማዋል ቢሮው፡-

ሀ/ የዋስትናው ሰነድ የሚወጣበትንና ዕዳው ተከፋይ የሚሆንበትን ቀን እና የእዳውን አከፋፈልና የወለዱን መጠን ለመወሰን፣

ለ/ የዋስትና ሰነዶችን እንደአስፈላጊነቱ ለመሸጥ፣

ሐ/ እንደአስፈላጊነቱ የቀጥታ ብድር ወይም የዋስትና ሰነዶችን ማውጣትና መሸጥን በሚመለከት ስምምነት ለመፈጸም፣ እንደገና ለመደራደር፣

መ/ በቢሮ ኃላፊው ተቀባይነት ባላቸው በውል ቃሎችና ሁኔታዎች የብድሩን ገንዘብ በከፊል ወይም በሙሉ መልሶ ለማበደር፣ ይችላል፡፡

፵፮ ለዕዳ ክፍያ ብድር ስለመውሰድ፣ የመበደሪያ ሰነድን ስለመለወጥ እና ብድሮችን ስለማጠቃለል

፩ የቢሮ ኃላፊው የክፍያው ጊዜ የደረሰ ወይም ተመላሽ እንዲደረግ ጥያቄ የቀረበበትን በቀጥታ የተወሰደ ብድር ወይም የዋስትና ሰነድ ክፍያ ለመፈጸም የሚያስችል ገንዘብ መበደር ይችላል፡፡

፪ የቢሮ ኃላፊው አስፈላጊ በሚሆንበት ጊዜ ከአበዳሪው ጋር በመስማማት፡-

ሀ/ የክፍያው ጊዜ ከመድረሱ በፊት የተወሰደን ብድር አስቀድሞ ለመክፈል፣

ለ/ በአንድ የመደበሪያ ሰነድ የተወሰደን ብድር በሌላ የመበደሪያመሣሪያ ለመተካት፣

ሐ/ አንድ ወይም ከአንድ በላይ የሆኑ ብድሮችን ቀድሞ በተወሰደ ብድር ውስጥ ወይም በአዲስ ብድር ለማጠቃለል ይችላል፡፡

፵፯ ለተጠቃለለው ፈንድ አስተዳደር ስለሚወሰድ ብድር

፩. ቢሮው የተጠቃለለውን ፈንድ በበቂ ሁኔታ ለማስተዳደር የሚያስችል ገንዘብ ከገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ሚኒስቴር ለመበደር ይችላል፡፡

፪. ቢሮው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩ መሠረት የሚወስደው ብድር በተከታዩ በጀት ዓመት ከሚመደብለት የድጋፍ በጀት ላይ የሚከፈል ሆኖ ብድሩን በሚወስድበት በጀት ዓመት ከተፈቀደለት የድጋፍ በጀት መብለጥ የለበትም፡፡

፶፩. የብድር ግዴታዎች ክፍያ

በክልሉ መንግሥት ወይም በክልሉ መንግሥት ስም የተወሰዱ ብድሮች እና የዋስትና ሰነዶች ዋና ገንዘብ በእነዚሁ ላይ የሚከፈል ወለድ እና የአስተዳደር ወጪ ከተቃለለው ፈንድ ላይ የሚታሰቡ ሆነው ከዚሁ ወጪ ተደርገው ይከፈላሉ፡፡

፶፪. ማቻቻል

፩. የቢሮ ኃላፊው መንግሥት ከተበዳሪዎች የሚፈልገው ገንዘብ ለእነዚህ ተበዳሪዎች መንግሥት ሊከፈል ከሚገባው የተረጋገጠ ዕዳ ጋር እንዲቻቻል ሊያደርግ ይችላል፡፡

፪. የዚህ ዓይነቱ ሂሳብ በመንግሥት የሂሳብ ሪፖርት ውስጥ በግልፅ ተለይቶ መመልከት አለበት፡፡

፶፫. የመንግስት ዕዳ አስተዳደር

የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት የመንግስትን ዕዳ ስለማስተዳደር ፣ በዚህ ዕዳ ላይ ወለድ ስለሚከፈልበት ሁኔታ እንዲሁም ለዋስትና አስተዳደር አስፈላጊ የሆኑ ደንቦችን ሊያወጣ ይችላል፡፡

፶፬. የመንግሥትን ዕዳ ስለመመዝገብ

ቢሮው ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን በሚመለከት የተሟሉና ዝርዝር የሆኑ መዛግብት ይይዛል፡፡

፩ በዚህ አዋጅ በተደነገገው መሠረት ከአገር ውስጥ ቀጥታ ብድር በመውሰድ እና የዋስትና ሰነዶችን በማውጣትና በመሸጥ በብድር የተወሰደውን የገንዘብ መጠን፣

፪. በዚህ ዓይነት በብድር የተገኘው ገንዘብ መግለጫ፣

፫. በብድር የተገኘውን ገንዘብ በሚመለከት የተከፈለ ዋና ገንዘብ እና ወለድ፣

፬. ቀጥታ ብድር ከመውሰድ እና የዋስትና ሰነዶችን ከማውጣት፣ ከማስተዳደር እና መልሶ ከመግዛት ጋር በተያያዘ ለምዝገባ እና ለፋይናንስ ወኪሎች እንዲሁም ለሌሎች አስተዳደራዊ አገልግሎቶች የተደረገውን ወጪ ይያዛል፡፡

፰. ዋስትናዎችን በሚመለከት የተፈቀደበትን ሁኔታ፣ ስለዋስትናው መግለጫ፣ የተከፈለውን መጠንና ጠቅላላ የአስተዳደር ወጪዎች

፶፰ በክልሉ መንግስት የሚሰጥ ብድር

፩. ቢሮው ለወረዳዎች እና ለከተማ አስተዳደሮች ብድር ሊሰጥ ይችላል

፪. ወረዳዎችና ለከተማ አስተዳደር የሚሰጠው ብድር ከበጀት ድጋፋቸው ላይ ተቀናሽ የሚደረግ ሲሆን ከተፈቀደላቸው የዓመቱ የድጋፍ በጀት በላይ መሆን የለበትም።

ክፍል ዘጠኝ

የመንግስት ገንዘብ ኢንቨስት የማድረግ ሥልጣን

፶፱. የተረፈ ፈንድ ኢንቨስትመንት

የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት የሚያወጣው ደንብ እንደተጠበቀ ሆኖ የቢሮ ኃላፊው በተጠቃለለው ፈንድ ውስጥ የሚገኘው ገንዘብ ለጊዜው ለክፍያ የማይፈለግ ሲሆን፣ ይህንን ገንዘብ መስተዳድር ምክር ቤቱ ተገቢ ናቸው በሚላቸው የዋስትና ሰነዶች ላይ ኢንቨስት ሊያደርግ ይችላል።

፷. የጥሪት ፈንድ ማቋቋምና ማስተዳደር

፩. የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት የጥሪት ፈንድ የሚቋቋምበትንና የሚተዳደርበትን ሁኔታ ይወስናል።

፪. ለጥሪት ፈንድ የሚያስፈልገው ገንዘብ ከተቃለለው ፈንድ ላይ ወጪ ሆኖ ይከፈላል።

፷፩. ወደ ካፒታል ስለመለወጥ

የቢሮ ኃላፊው የክልሉ መንግሥት ሲወስን ከመንግሥት የልማት ድርጅቶች የሚፈልገውን ዕዳ ወደ ካፒታል ለመለወጥ ይችላል።

ክፍል አሥር

የመንግስት ንብረት

፷፪. ንብረትን ስለመያዝና ስለማስወገድ

በሕግ በተፈቀደ መሠረት ካልሆነ በስተቀር የክልሉ መንግሥት መሥሪያ ቤቶች ንብረት ሊይዙ ወይም ሊያስወግዱ አይችሉም፡፡

፶፫. የንብረት ጥበቃ፣ ቁጥጥር እና ማስወገድ

እያንዳንዱ የመንግሥት መሥሪያ ቤት የበላይ ኃላፊ ቢሮው ስለንብረት ጥበቃና ቁጥጥር በሚያወጣው መመሪያ መሠረት በመሥሪያ ቤቱ ኃላፊነት ሥር የሚገኘው የመንግሥት ንብረት፡-

፩. በሚገባ የተመዘገበና የክትትል ሥርዓት የተዘረጋለት፣

፪. ተገቢው ጥበቃና እንክብካቤ የተደረገለት፣

፫ አገልግሎት የማይሰጥ ሆኖ ሲገኝ በወቅቱ እንዲወገድ የተደረገ መሆኑን የማረጋገጥ ኃላፊነት አለበት፣

ክፍል አሥራ አንድ

የመንግሥት ሂሣብ

፶፬. የሂሳብ ሪፖርት አዘገጃጀትና አቀራረብ

ቢሮው ከመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሚደርሰውን የተመረመረ የሂሣብ ሪፖርትና የማዕከላዊ ግምጃ ቤትን ሂሣብ በማጠቃለል የክልሉን መንግሥት ዓመታዊ የሂሣብ ሪፖርት አዘጋጅቶ የሚቀጥለው የበጀት ዓመት ከመጠናቀቁ በፊት ለክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ያቀርባል፡፡

፶፭. የሪፖርቱ ይዘት

በዚህ አዋጅ አንቀጽ ፶፬ በተደነገገው መሠረት የመንግሥት ሂሳብ ሪፖርት የሚቀርበው የቢሮ ኃላፊው በሚያወጣው መመሪያ መሠረት ሆኖ የሚከተሉትን ያካትታል፡-

፩. የክልሉ መንግሥት የሂሳብ መግለጫዎች፡-

ሀ/ የበጀት ዓመቱን የፋይናንስ እንቅስቃሴዎች፣

ለ/ የተጠቃለለውን ፈንድ፣

ሐ/ የክልሉ መንግሥት ዕዳዎች እና የሚጠበቁ ግዴታዎች፣

መ/ ለበጀት ዓመቱ የተፈቀደውን ወጪ የተደረገውን እና ወጪ ያልተደረገውን የገንዘብ መጠን፣

ሠ/ የጥሪት ፈንድ ካለ ይህንኑ፣

ረ/ የተላለፈላቸውን የበጀት ድጋፍ፣ እንዲሁም ከበጀት ድጋፍ ታሳቢ ሆኖ የተሰጠውን ብድር፣

ሰ/ የልዩ ፈንዶችን ሂሳብ፣

ሸ/ የመንግሥትን የፋይናንስ አቋም የሚያሳዩ ሌሎች ሂሳቦችና መረጃዎች፣

፪. የክልሉ ዋና ኦዲተር መሥሪያ ቤት የክልል መንግስትን የተጠቃለለ ሂሣብ መርምሮ የሰጠውን አስተያየት፣

፫ አግባብነቱ በቢሮ ኃላፊው የታመነበት ሌላ ተመሣሣይ መረጃ።

፶፮. የግንዘብ ዓይነት

የመንግሥት ሂሣብ የሚያዘውና ሪፖርት የሚደረገው በኢትዮጵያ ብር ይሆናል።

፶፯. መዛግብትና ሪፖርት

፩. የመንግሥት መሥሪያ ቤት የበላይ ኃላፊ ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሠረት የመሥሪያ ቤቱን ኃላፊነት የሚመለከቱ የፋይናንስ መዝገቦችን ይይዛል።

፪. የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የበላይ ኃላፊዎች የመሥሪያ ቤታቸውን የፋይናንስ እንቅስቃሴ የሚያሣይ ወርሀዊ ሪፖርት ለቢሮው መላክ አለባቸው።

፫ እያንዳንዱ የመንግሥት መሥሪያ ቤት የበላይ ኃላፊ የበጀት ዓመቱ ከተጠናቀቀ በኋላ ባለው የሦስት ወር ጊዜ ውስጥ ሂሣቡን ዘግቶ ለቢሮው ሪፖርት ያቀርባል።

፬ በዚህ አንቀጽ መሠረት የሚቀርበው ሪፖርት በብድር እና በዕርዳታ የተገኘውን የመንግሥት ገንዘብ መጠንና የገንዘቡን አጠቃቀም ጭምር የሚያሳይ መሆን አለበት።

፶፰. የሂሣብ ምርመራ

፩ ቢሮው የክልሉን መንግሥት የተጠቃለለ የሂሣብ ሪፖርት በማዘጋጀት በክልሉ ዋና ኦዲተር ያስመረምራል።

፪ እያንዳንዱ የመንግሥት መሥሪያ ቤት የበጀት ዓመቱ ከተጠናቀቀበት ቀን ጀምሮ ባለው የሶስት ወር ጊዜ ውስጥ ሂሣቡን ዘግቶ ለምርመራ ለክልሉ ዋና ኦዲተር ማቅረብ አለበት።

፫ ተመርማሪው የመንግሥት መሥሪያ ቤት ያለፈው ዓመት የሂሣብ ምርመራ ሪፖርት በደረሰው በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ ከዘመኑ የሥራ አፈጻጸም ሪፖርት ጋር በማቀናጀት ለክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ያቀርባል።

ክፍል አሥራ ሁለት

የፌዴራል መንግሥትና የክልሎች የፋይናንስ ግንኙነቶች

፶፱. የታክስ ውሀደት

፩ በፌዴራልና በክልል ደረጃ ያሉ የታክስ ሥርዓቶች የተጣጣሙና ተመሣሣይ የታክስ መሠረት ያላቸው ሊሆኑ ይገባል፡፡

፪ ቢሮው ከገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ሚኒስቴር ጋር በመመካከር የተጣጣመና አንድ ወጥነት ያለው የታክስ ሥርዓት እንዲኖር ሁኔታዎችን ማመቻቸት አለበት፡፡

፷. ሪፖርት ስለማቅረብ

የክልሉ መንግሥት የገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ሚኒስቴር በሚወስነው መሠረት የሂሣብ ሪፖርት ማቅረብ አለበት፡፡

ክፍል አሥራ ሦስት
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

፷፩ ስለ መንግሥት ገንዘብና ንብረት መጥፋት

የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት በሚከተሉት ላይ ደንቦች ሊያወጣ ይችላል፡፡

፩ በማናቸውም መንገድ የመንግሥት ገንዘብ ወይም ንብረት ሲጠፋ መወሰድ ስለሚገባቸው እርምጃዎች፣

፪ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ ፩ እንደተመለከተው ማናቸውም የጠፋ የመንግሥት ንብረት ወይም ገንዘብ በመንግሥት ሂሣብ ውስጥ ሪፖርት የሚደረግበትን ሁኔታና ስለሚመዘገብበት መንገድ፡፡

፷፪ ጥፋቶችና ቅጣቶች

፩. የመንግስት ገንዘብ ለመሰብሰብ፣ ለማስተዳደር ወይም ክፍያ ለመፈፀም በማናቸውም የመንግስት መሥሪያ ቤት የተሾመ ወይም የተመደበ ሰው።

ሀ/ ህግ መሰረት ሊከፈለው ከሚገባ በስተቀር የተመደበለትን ሥራ በማከናወኑ ማናቸውንም ክፍያ ከተቀበለ፣

ለ/ የክልሉን መንግስት ገንዘብ በማጭበርበር ወይም ሌላ ሰው እንዲያጭበረብር ሁኔታዎችን በማመቻቸት የተባበረ ወይም ያሴረ፣

ሐ/ በሌላ ማንኛውም ሰው ሕጉ እንዲጣስ ሆን ብሎ የፈቀደ፤

መ/ ገቢን በመመዝገብ ወይም የምስክር ወረቀት በመስጠት ሥራ ላይ የተሰማራ ሆኖ ሳለ በፈቃደኝነት በማናቸውም መንገድ ሀሰተኛ የሆነ መረጃን በመዝገብ ላይ ያሰፈረ፣ ሀሰተኛ የምስክር ወረቀት የፈረመ ወይም ያዘጋጀ እንደሆነ፤

ከብር ፷፩ ሺህ በማያንስና ከብር ፴፩ ሺህ በማይበልጥ የገንዘብ መቀጫ እና ከ፲ ዓመት በማያንስና ከ፲፩ ዓመት በማይበልጥ ፅኑ እሥራት ይቀጣል።

፱. የመንግስት ገንዘብ ለመሰብሰብ፣ ለማስተዳደር ወይም ክፍያ ለመፈፀም በማናቸውም የመንግስት መሥሪያ ቤት የተሾመ ወይም የተቀጠረ ሰው ማንኛውንም ክፍያ በማስቀረት ወይም መጠኑን ለማሻሻል ወይም ሕግ መጣሱን በሚመለከት የሚቀርቡ የክስ አቤቱታዎችን ለማስቀረት በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ በስጦታ ወይም በሌላ መልክ ገንዘብ ወይም ዋጋ ያለው ነገር እንዲሰጠው የጠየቀ፣ የተቀበለ ወይም ለመቀበል የሞከረ እንደሆነ ከብር ፷፩ ሺህ በማያንስ ከብር ፴፩ ሺህ በማይበልጥ የገንዘብ መቀጫ እና ከ፲፩ ዓመት በማያንስና ከ፳፩ ዓመት በማይበልጥ ፅኑ እሥራት ይቀጣል።

፲. የመንግስት ገንዘብ ለመሰብሰብ፣ ለማስተዳደር ወይም ክፍያ ለመፈፀም በማናቸውም የመንግስት መሥሪያ ቤት የተሾመ ወይም የተመደበ ሰው ይህን አዋጅ ወይም በዚህ አዋጅ መሰረት የወጡ ደንቦችን የመተላለፍ ወይም የማጭበርበር ድርጊት መፈፀሙን እያወቀ ለበላይ ኃላፊዎች ሪፖርት ያላደረገ እንደሆነ ከብር ፲ ሺህ በማይበልጥ የገንዘብ መቀጮና ከ ፭ ዓመት በማይበልጥ ፅኑ እስራት ይቀጣል።

፲፩. በዚህ አዋጅ አንቀፅ ፴፪ የተደነገገውን በመተላለፍ የተፈቀደ በጀት መኖሩን ሳያረጋግጥ ከተፈቀደለት በጀት በላይ ወጪ ማድረግን የሚጠይቅ ማናቸውንም ውል የተፈረመ ወይም እንዲፈፀም ያደረገ የመንግሥት መሥሪያ ቤት ኃላፊ ከብር ፭ ሺህ በማይበልጥ የገንዘብ መቀጮና ከ፭ ዓመት በማያንስና ከ ፲ ዓመት በማይበልጥ ፅኑ እስራት ይቀጣል።

፲፪. የመንግስት ገንዘብን በመሰብሰብ፣ በማስተዳደር ወይም ክፍያን በመፈፀም ሥራ ላይ በተሰማራ የመንግስት መሥሪያ ቤት ውስጥ የተሾመ ወይም የተመደበ ሰው፡-

ሀ/ የተቀረበለትንና ውሳኔ በመጠቀም ላይ ያለውን ጉዳይ ወይም በሥራ ኃላፊነቱ ምክንያት ሊቀርብለት በሚችለው ጉዳይ ላይ የሚሰጠውን ውሳኔ ወይም የሚወስደውን እርምጃ ለማብዛት ወይም

ለ/ በመንግስት ገቢ ላይ የማጭበርበር ድርጊት እንዳይፈፀም ወይም ድርጊት ሲፈጸም እንዲረዳ ወይም እንዲተባበር ወይም ለድርጊቱ መፈፀም ሁኔታዎች ለማመቻቸት

እንዲፈቀድ መፈፀም ሁኔታዎችን ለማመቻቸት እንዲስማማ እንዲመሳጠር ወይም እንዲፈቅድ ለማድረግ በማሰብ፣ ጉቦ ለመስጠት ቃል ከገባለት፣ ካቀረበለት ወይም ከሰጠው ጥፋተኛ ሆኖ መገኘቱ ሲረጋገጥ በጉቦ መልክ ያቀረበውን ወይም የሰጠውን ገንዘብ ሶስት እጥፍ የገዘብ መቀጮ እና ከ ፲ ዓመት በማያንስ እና ከ ፲፭ ዓመት በማይበልጥ ጽኑ እሥራት ይቀጣል።

፮. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ/፭/ የተዘረዘሩትን ጥፋቶች በመፈጸም ተግባር ውስጥ የተሳተፈና ጉዳዩ ወደ ፍርድ ቤት ከመቅረቡ በፊት ስለተፈፀሙ ጥፋት እና ስለተባባሪዎቹ ሚና ጠቃሚ መረጃ የሰጠ ሰው በዚህ ሕግ መሰረት ከሚቀርብበት ክስ በፍትህ ቢሮ ምህረት ሊደረግለት ይችላል።

፷፫ የሂሣብ ሰነዶችን ስለማየት

ቢሮው ወይም በሕግ ሥልጣን የተሰጠው ማናቸውም ሌላ አካል በሕግ የተሰጠውን ኃላፊነት ለመወጣት የማናቸውንም የመንግሥት መሥሪያ ቤት የሂሣብ መዛግብቶች፣ መጻሕፍት ፣ ደጋፊ ሰነዶች፣ የሂሣብ ሰነዶች እና መረጃዎች ለማየት ያልተገደበ ሥልጣን ይኖረዋል።

፷፬ የውክልና ሥልጣን ስለመስጠት

ለዚህ አዋጅ አፈጻጸም ሲባል የቢሮው ኃላፊ ለመሥሪያ ቤቱ ባለሥልጣኖች ወይም ለሌሎች የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች ኃላፊዎች ሥልጣኑን በውክልና ለመስጠትና ውክልናው ተፈጻሚ የሚሆንባቸውን ሁኔታዎች ለመወሰን ይችላል።

፷፭ ሰነዶችን ስለመጠበቅ

የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት እያንዳንዱ የሂሣብ ሰነድ መጠበቅ ያለበት ለምን ያህል ጊዜ እንደሆነ የሚገልጽ ደንብ ያወጣል።

፷፮ ደንብ ስለማውጣት

፩. የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ለዚህ አዋጅ አፈጻጸም የሚረዱ ደንቦችን ሊያወጣ ይችላል።

፪. የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት የከተማ አስተዳደሮችን የተለየ ባህሪ ሊያስተናግድ የሚችል ደንብ ሊያወጣ ይችላል።

፷፯ መመሪያዎች

ቢሮው ይህን አዋጅ ተግባራዊ ለማድረግ የሚረዱ መመሪያዎችን ሊያወጣ ይችላል።

፷፰ የተሻሩ ሕጐች

የአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 18/1989 ተሽሮ በዚህ አዋጅ ተተክቷል፡፡

፷፱ ተፈጻሚ ስላለመሆን

ይህን አዋጅ የሚቃረን ማንኛውም ሕግ፣ ደንብ፣ መመሪያ ወይም የአሠራር ልምድ በዚህ አዋጅ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖረውም፡፡

፸ የመሸጋገሪያ ድንጋጌ

ይህ አዋጅ ከፀናበት ቀን በፊት የተጀመሩ የፋይናንስ እንቅስቃሴዎች በክልሉ መንግሥት የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 18/1989 እና አዋጁን ለማስፈጸም በወጣው ደንብ እና መመሪያ በተዘረጋው ሥርዓት መሠረት ፍፃሜ ያገኛሉ፡፡

፸፩ አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በዝክረ ህግ ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል።

ባህር ዳር.....ቀን 2003 ዓ.ም.

አያሌው ጎበዜ
የአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት
ርዕሰ መስተዳደር